

PRAMONINĖS NUOSAVYBĖS OBJEKTAI STRATEGINIO PLANAVIMO PROCESSE

Arimantas Bronislovas Knašas

Klaipėdos universitetas

Straipsnyje nagrinėjama strateginio planavimo proceso vidiniai ir išoriniai veiksniai. Pateiktas atliktas pramoninės nuosavybės objektų sąvokų tyrimas. Atskleidžiama pramoninės nuosavybės objektų esmė ir jų įtraukimo į strateginio planavimo procesą tikslingumas. Teikiamas siūlymas įtraukti pramoninės nuosavybės objektų analizę į strateginio planavimo procesą. Nagrinėjami jų kryptingo naudojimo vaidmuo formuojant organizacijos strategines nuostatas.

Planavimas, strateginis planavimas, pramoninės nuosavybės objektai, patentiniai-konjunktūriniai-ekologiniai tyrimai.

Įvadas

Pasaulyje nuolat vyksta pokyčiai-rinkų globalizacijos ir kapitalo koncentracijos procesai, sparčiai formuojasi informacinė visuomenė, kur vyrauja žiniomis grindžiama ekonomika, spartėja ekonomikos modernizavimo ir socialinių pokyčių procesai, stiprėja ekonominis regionalizmas, gaminių kaštų struktūroje vis labiau dominuoja nematerialus turtas. Ekonominė pertvarka, griežtos konkurencijos sąlygos, besiplečiantis tarptautinis bendradarbiavimas, ekologinės problemos verčia valstybės ir organizacijas formuoti struktūras ir priemones, spartinančias mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą (MTEP) ir inovacinio proceso *mokslas-gamyba-vartojimas* kūrimą. Žinios yra nematerialaus turto dalis, reikalaujanti naujų valdymo būdų ir struktūrų. Vadybininkams tapo svarbu valdyti organizacijos nematerialų turtą-intelektinę nuosavybę ir intelektinį kapitalą. Šiuo metu vis daugiau dėmesio skiriama organizacijų valdymo problemoms, susijusioms su organizacijos veiklos plėtra rinkose ar bent jau užimamų pozicijų išlaikymu. Organizacijos stengiasi kurti strategijas, kurios leistų joms pateikti prekes ir paslaugas ne tik vietinei, bet ir pasaulinėms rinkoms. Siekdamos sukurti konkurencingą produktą (prekę, paslaugą) ir išlikti nacionalinėje bei tarptautinėse rinkose organizacijos priverstos ieškoti efektyviausių veiklos variantų. Organizacijos veiklą įtakoja rinkos ir technologijų neapibrėžtumai, todėl organizacijų strategijų formavimui ir vystymui reikia taikyti valdymo metodus, kuriems sukurti tikslinga atlikti pramoninės nuosavybės objektų naudojimo organizacijoje ir už jos ribų tyrimus. Lietuvos organizacijos taiko įvairius valdymo metodus, tačiau dėl daugelio priežasčių valdymo teorijos diegiamos, neatlikus pakankamos analizės arba yra iš viso ignoruojamos. Siekis paversti žemės ūkį modernia ir efektyvia ūkio šaka susiduria žemės ūkio restruktūrizavimo ir technologijų gerinimo valdymo problemomis. Organizacijos veiklos planavimą lemiančių veiksnių analizė yra svarbi mokslo ir organizacijos veiklos praktikos **problema**.

Tyrimo objektas – strateginio planavimo proceso vidiniai ir išoriniai veiks-

niai.

Tikslas – sistemiškai išnagrinėti pramoninės nuosavybės objektų sąvokas ir įvairių mokslininkų požiūrius į organizacijos veiklos planavimą.

Tyrimo metodai – literatūros šaltinių analizė, duomenų grupavimas, lyginamoji analizė ir sintezė.

Tyrimo rezultatai

1. Pramoninės nuosavybės objektai organizacijos veikloje. Didėjant visuomenės poreikiams natūralių išteklių nebepakako, todėl pradėta ieškoti naujų rezervų, sukurtų žmogaus intelektu. Šalia materialaus turto atsirado ir nematerialus turtas, kaip žmogaus dvasinės kūrybos bei protinio darbo rezultatas. Žmogaus intelektualinės veiklos rezultatai, kaip teisinės apsaugos objektai, yra saviti, skiriasi nuo įprastinių materialinių nuosavybės objektų. Būtinės specialios teisės normos-intelektinės nuosavybės teisė. Anksčiau išradimais būdavo pripažįstami tik tokie techniniai sprendimai, kuriuos buvo galima įgyvendinti tuometinėse įmonėse. Todėl techniniai sprendimai buvo vadinami pramoninės nuosavybės objektais. Techniniai sprendimai tinka konkrečiai gamybai, naujų technikos objektų pavidalu, todėl gaunamas ekonominis ar kitoks objektas. Pramoninės nuosavybės objektai ginami patentinės teisės ir autorinės teisės objektai (literatūros, meno ir mokslo kūriniai, garso įrašai, radijo ir televizijos laidos ir kt.) priklauso bendrai intelektualinės nuosavybės sąvokai. Organizacijos intelektualinis produktas nuosavybės objektu gali tapti tik tada, jei intelektualinis produktas yra teisiškai apsaugotas patentine ar autorine teisėmis, tiksliai apibrėžtas nuosavybės objektas ir nuosavybės savininkas.

Beveik visų techninių sprendimų mokslinė-techninė informacija yra surenkama patentinės informacijos duomenų bazėse. Patentai tampa svarbiausia priemone konkurencingos produkcijos sukūrimui, vidinių ir išorinių rinkų užkariavimui. Patentavimas yra vienas iš efektingų būdų patvirtinti nuosavybės teises į išrastą prekę (techninį sprendimą) ir apsaugoti nuo neteisėto techninio sprendimo panaudojimo konkurentų tarpe. Patentai apsaugo visas organizacijos komercines operacijas su pramoninės nuosavybės objektais, užtikrina patentų savininkams monopolines teises pardavinėti rinkose savo prekes. Patentinė situacija žymia dalimi atspindi tarptautinius technologinius ryšius ir tarptautinį darbo pasiskirstymą, mokslinės-techninės pažangos tendencijas, gali tapti pagrindu ir priemone priimant sprendimus mokslinių tiriamųjų darbų bei gamybos ekonominio ir techninio vystymo vykdymui, užsienio prekybos santykių ir licencinės prekybos formavimui.

1883 m. kovo 20 d. 11 valstybių patvirtino Paryžiaus konvenciją pramonei nuosavybei saugoti (Paryžiaus ..., 1996). Lietuvos respublikoje Paryžiaus konvencija galioja nuo 1994-05-12 d. Pramoninės nuosavybės objektai yra (Knašas, 2003): 1. išradimai (įrenginys; būdas; medžiaga; mikroorganizmo kamienas, augalų ir gyvūnų ląstelių kultūros; žinomo įrenginio, būdo, medžiagos, mikroorganizmo kamieno naujas panaudojimas); 2. naudingasis modelis; 3. pramoninis dizainas; 4. prekių ir paslaugų ženklai; 5. prekių kilmės pavadinimai; 6. firmų vardai; 7. priemonės, užkertančios kelią nesąžiningai konkurencijai.

Taikant Tarptautinės išradimų klasifikaciją (TIK), išradimai suskirstyti į 8 skyrius, žymimus lotyniškos abėcėlės raidėmis: A, B, C, D, E, F, G, H. Skyriai skirstomi į klases ir žymimi skaičiais nuo 01 iki 99. Žemės ūkio organizacijų interesų sritys apima A01, A21, A22, A23, A24 ir kitas TIK klases. Maisto pramonėje plačiai taikomi biotechnologijos produktų patentai priklauso A61K, C02, C07, G01, C12 klasėms. (Patent classifications..., 2005).

Frascati vadovo 7 priedas “Kiti mokslo ir technologijų rodikliai” pateikia šiuos dažniausiai MTEP apibūdinti vartojamus rodiklius: 1. Patentų statistika. 2. Technologijų mokėjimo balansas. 3. Bibliometrija. 4. Aukštųjų technologijų produktai ir pramonės šakos. 5. Inovacijų statistika. 6. Mokslo ir technologijų žmonių išteklių. 7. Informacinės visuomenės statistika ir rodikliai. (Frascati ..., 2002).

Patentų dokumentai suteikia apie išradimą daug informacijos, kurios nerasi kitur, todėl ji reikšmingai papildo tradicinius informacijos šaltinius vertinant technologinės ir mokslinės informacijos sklaidą. Patentų dokumentai suteikia informaciją apie: 1. technines charakteristikas; 2. paraiškos istoriją; 3. informacija apie išradimą. Mokslinėje literatūroje, skirtoje inovacinės veiklos veiksnams ir įtakai, vis daugiau naudojama bendrojo (nacionalinio) arba firmos lygio patentų duomenimis dėl plačiai pripažįstamo artimo ryšio tarp patentų ir inovacinio rezultato. Patentų duomenys naudojami ir šalių, pramonės organizacijų bei technologijų inovacinės veiklos struktūros ir plėtros, taip pat technologijų priklausomybės, sklaidos ir skverbties pokyčiams nustatyti. (Patent manual, 1994).

Patentotyros mokslas rekomenduoja vykdyti patentinius tyrimus šiais atvejais (Knašas, 2003): 1. ruošiant perspektyvinio planavimo mokslines-technines prognozes; 2. sudarant paraišką techninio sprendimo (prekės) sukūrimui ir įsisavinimui; 3. kuriant, modernizuojant, gaminant techninius sprendimus (prekes), tame tarpe ir tarptautinio bendradarbiavimo atvejais; 4. analizuojant produkcijos ir technologijos techninius ekonominius rodiklius; 5. standartizuojant ir atestuojant pramoninę produkciją; 6. nustatant pramoninės produkcijos eksporto, eksponavimo tarptautinėse parodose ir mugėse tikslumą, nustatant licencijų, frančizės pardavimo ir pirkimo tikslumą; 7. ginant organizacijos, valstybės interesus pramoninės nuosavybės apsaugos srityje; 8. sprendžiant gamtos apsaugos klausimus.

Ūkiniai subjektai dėl lėšų stokos, neturėdami žinių pramoninės nuosavybės objektų apsaugos srityje, praktiškai nevykdo specialių patentinių-konjunktūrinių-ekologinių tyrimų. Dėl tos priežasties organizacijos ir negali vykdyti ekologiškai švarią inovacinę gamybą, kurioje mokslinių-techninių laimėjimų dėka būtų galima gaminti aukšto techninio lygio, konkurencingumo, aukštos kokybės ir patentinėmis normomis apsaugotą prekę (techninį sprendimą).

2. Planavimas-valdymo funkcija. 20 amžiaus pradžioje prancūzų pramoninkas Henri Fayol išreiškė nuomonę, kad visi vadovai vykdo 5 valdymo funkcijas priskirtinas “valdymo proceso” sąvokai. Vadovai planuoja, organizuoja, vadovauja, koordinuoja, kontroliuoja (Роббинс, 2002; Robbins, 2004). 1950 –ųjų metų viduryje Koontz, O’Donnel ir Weinrich pradėjo naudoti terminus planavimas, organizavimas, personalo komplektavimas, vadovavimas, kontroliavimas (Koontz, 1980). Gray, Smeltzer vartojo šias valdymo funkcijas: planavimas, organizavimas,

įtakojimas, kontroliavimas (Gray, 1989). Dabar valdymo funkcijos yra aprašomas 4 valdymo funkcijomis: planavimas, organizavimas, vadovavimas ir kontrolė (Seilius, 1994; Stoner, 1999; Мескон, 2000; Дафт, 2000; Роббинс, 2002).

Planavimas yra pirmoji valdymo funkcija ir yra visų valdymo sprendimų sudarymo pagrindas. Planavimas yra nukreiptas į ateitį ir apibrėžia priemones, leidžiančias pasiekti ir įgyvendinti organizacijos tikslus bei uždavinius. Planavimas yra nenutrūkstamas procesas, atspindintis sudėtingus ir besikeičiančius aplinkos pokyčius bei prisitaikymą prie jų. Planavimas nustato organizacijos veiklos kryptį, leidžia sumažinti aplinkos pokyčių įtaką, nuostolius ir neracionalų išteklių naudojimą. Planavimas leidžia sumažinti neapibrėžtumų įtaką organizacijos veikloje bei numatyti standartus ir normas reikalingas kontrolės vykdymui. Organizacijos planai skirstomi pagal trukmę: operatyviniai (trukmė-diena, savaitė, mėnuo); trumpalaikiai (taktiniai), kurių galiojimo trukmė-metai, pusmetis; strateginiai (trukmė – 1,5 metai).

3. Strateginio planavimo procesas. Žodis strategija (gr. *strategia*-vadovavimas) (Vaitkevičiūtė, 2001): 1. *kar.* karo meno šaka, apimanti pasirengimą karui ir vadovavimą karinėms pajėgoms; 2. *prk.* politinės, visuomeninės kovos vadovavimo menas; 3. *komp.* nuo susiklosčiusių aplinkybių priklausomą veiksmų varianto pasirinkimą nustatančių taisyklių visuma.

Strategija: plati programa, apimanti organizacijos tikslų suformulavimą ir įgyvendinimą; organizacijos atsakas savo aplinkai laike. Strateginis planas įkūnija ir sukasi apie organizacijos strategijos teiginį. Strateginis planavimas - šios strategijos kūrimo bei atnaujinimo, esant reikalui, procesas (Stoner, 1999).

Organizacijos strategijos formulavimui būtina laikytis tam tikros procedūros tvarkos. Organizacija pirmiausia priimti organizacijos misiją, suformuoti tikslus ir strategiją. Kiekvienos organizacijos vadovai pirmiausia turi išanalizuoti organizaciją supančią aplinką (organizacijos galimybių ir grėsmių nustatymas) ir vidinius išteklius (organizacijos stipriosios savybės ir silpnosios savybės). Patentinės informacijos analizė leis suformuoti inovatyvią organizacijos strategiją ir užtikrinti organizacijos konkurencingumą.

Priimama organizacijos misija turi didžiulę reikšmę, nes jos pagrindu formuojasi organizacijos tikslai.

Tikslai gali būti įvairūs. Bendrai suformuotus organizacijos tikslus reikia pateikti konkrečių uždavinių formoje, nurodant laukiamus rezultatus. Anksčiau organizacijos tikslai pagrindinai užimdavo finansų veiklos sritį. Pasak Дойль (Дойль, 1999) organizacijos tikslus ir uždavinius galima priskirti prie 4 organizacijos veiklos sričių: 1. finansinė veikla; 2. ūkinė veikla; 3. vartotojų aptarnavimas; 4. vidinės galimybės. Мескон ir kt. nuomone (Мескон, 2000) organizacijos tikslai yra šie: 1. pelningumas; 2. rinka; 3. našumas; 4. produktas (paslaugos ir prekės); 5. finansiniai ištekliai; 6. gamybiniai pajėgumai, pastatai ir konstrukcijos; 7. tyrimai ir inovacijos; 8. žmonių ištekliai; 9. socialinė atsakomybė.

Žiniomis grįstos ekonomikos sąlygomis organizacijos strateginio planavimo procese reikėtų taikyti ne tiktai finansinės veiklos rodiklius. Subalansuotos kortelės (angl. *balanced scorecard*) modelis vertina finansinę, vidaus verslo, inovacijų ir mokymo, vartotojo veiklas ir tikslų įgyvendinimą. Intelektinio kapitalo formavi-

mas apima žmonių kapitalo, socialinio kapitalo, struktūrinio kapitalo veiksniai. Prie struktūrinio kapitalo rodiklių priskiriama: procesai, struktūros, inovacinis kapitalas (autorinės ir patentinės teisės objektai, apsauginiai dokumentai-patentai, licencijos) (Knašas, 2004).

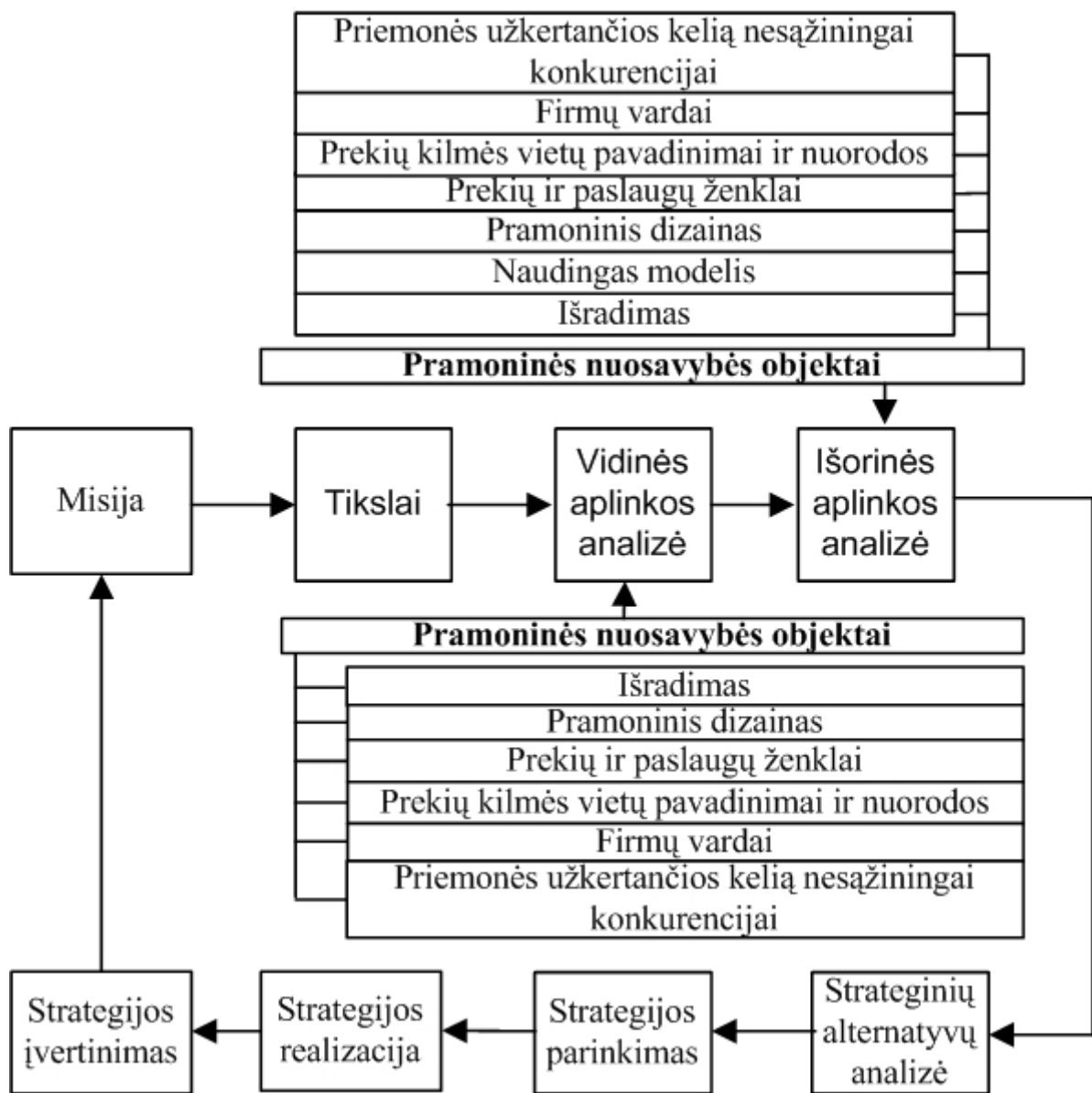
Anot Seiliaus (Seilius, 1994) išoriniai veiksniai yra: politiniai, ekonominiai, rinkos ir technologiniai veiksniai, socialinė kultūrinė aplinka. Prie vidinių veiksnių priskiriama: žmonės, informacija, medžiaginiai ir finansiniai išteklių, firmos kultūra. Pasak Мескон ir kt. (Мескон, 2000) ekonominiai, konkurentiniai, socialiniai, politiniai, rinkos, tarptautiniai, technologiniai veiksniai priskiriami prie išorinių veiksnių. Prie vidinių veiksnių priskiriama: valdymo tyrimas, rinkodara, buhalterinė apskaita ir finansai, operacijos, žmonių išteklių, kultūra ir organizacijos įvaizdis. Pasak Роббинс, Коултер (Роббинс, 2002) prie išorinės aplinkos veiksnių priskiriami veiksniai: ekonominiai, politiniai, sociokultūriniai, globalizacija, technologija. Prie specifinių išorinės aplinkos veiksnių priskiriama: tiekėjai, vartotojai, konkurentai, vyriausybinės organizacijos, visuomeninio poveikio grupės.

Anot Porterio (Портер, 2000) organizacijos padėtį tam tikroje šakoje iš esmės lemia organizacijos konkurencingumo strategija, kuri paprastai skirstoma į dvi pagrindines strategijas: 1. diferenciacija (organizacija kuria unikalumą ir didesnę vertę prekę ar paslaugą, nei organizacijos konkurentai); 2. maža kaina (mažos kainos strategijos pagrindas-organizacijos sugebėjimas, nei organizacijos konkurentai, paskirstyti savo išteklius ir taip pasiekti mažesnius veiklos kaštus).

Galima paminėti keturis veiksniai, darančius įtaką organizacijos veiklos kaštams (Knašas, 2003): 1. BKG “patirties dėsnio” (“patirties kreivės”) taikymas; 2. verslo proceso reorganizavimas (angl. *reengineering*); 3. funkcinės vertės analizės (FVA) metodo taikymas; 4. įvairių išteklių (medžiaginių, finansinių, intelektinių) naudojimo efektyvumas bei galimybių naudojimas.

Apibendrinant atliktą tyrimą tikslinga papildyti strateginio planavimo proceso modelį (Seilius, 1994; Мескон, 2000) prie vidinės ir išorinės aplinkos veiksnių priskiriant pramoninės nuosavybės objektus.

Duomenys, gauti atlikus pramoninės nuosavybės objektų patentinius-konjunktūrinius-ekologinius tyrimus gali būti naudojami strateginių alternatyvų analizei. Pavyzdžiui, FVA metodo pritaikymui reikalingus duomenis tikslinga imti iš patentinių tyrimų (Knašas, 2004). Funkcinės vertės analizės metodo parengiamajame etape tikslinga naudoti techninio sprendimo techninio lygio nustatymo, techninio sprendimo plėtros tendencijų skaičiavimo, organizacijų patentinės-licencinės veiklos tyrimo duomenis. Rekomendaciniame funkcinės vertės analizės metodo etape, parenkant naujai kuriamos ar modernizuojamos prekės sukūrimo variantus, tikslinga taikyti techninio sprendimo lygio nustatymo bei prekės ir jos dalių patentinio grynumo nustatymo rezultatus.

Pav. Pramoninės nuosavybės objektų išdėstymo vietos strateginio planavimo procese modelis

Fig. The location of objects of the industrial property in process of strategic planning

Išvados

1. Pramoninės nuosavybės objektai yra: (1). išradimai (įtaisas, įrengimas, mechanizmas; būdas; medžiaga; išradimas pritaikymui; štamas (mikroorganizmas); (2). naudingas modelis; (3). pramoninis dizainas (erdvinis, judantis, šviesinis, garinis, rašytinis, kvapusis, vaizdinis, kombinuotasis); (4). prekių ir paslaugų ženklai; (5). prekių kilmės vietų pavadinimai ir nuorodos; (6). firmų vardai; (7). priemonės užkertančios kelią nesąžiningai konkurencijai (veiksmai, prieštaraujantys garbin-giams papročiams, melagingi parodymai dėl prekių gamybos būdo, prekės kokybės, kiekybės ir tinkamumo vartoti).

2. Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra (MTEP) apibūdinama rodik-

liais: (1). Patentų statistika. (2). Technologijų mokėjimo balansas. (3). Bibliometrija. (4). Aukštųjų technologijų produktai ir pramonės šakos. (5). Inovacijų statistika. (6). Mokslo ir technologijų žmonių ištekliai. (7). Informacinės visuomenės statistika ir rodikliai.

3. Patentų dokumentai suteikia apie išradimą daug informacijos, kurios nerasi kitur, todėl ji reikšmingai papildo tradicinius informacijos šaltinius vertinant technologinės ir mokslinės informacijos sklaidą.

4. Anksčiau organizacijos veiklos planiniai rodikliai pagrindinai užimdavo finansų sritį. Dabar organizacijos tikslus ir uždavinius reikia priskirti “subalansuotos kortelės” ir intelektualinio kapitalo sritims.

5. Vykdamas organizacijos strateginio proceso etapus prie analizuojamų išorinių ir vidinių veiksnių tikslinga priskirti pramoninės nuosavybės objektus.

6. Prekės sukūrimo ir gyvavimo rinkoje etapuose tikslinga taikyti patentinių-konjunktūrinių-ekologinių tyrimų modelį.

7. Organizacijos veiklos kaštų mažinimui tikslinga naudoti funkcinės vertės metodą. FVA metodo pritaikymui reikalingus duomenis tikslinga imti iš pramoninės nuosavybės patentinių tyrimų.

Literatūra

1. Frascati manual (2002). OECD.
2. Gray, E. R., Smeltzer, L. R. (1989). Management. The competitive edge. Macmillan Publishing Company, Colier Macmillan Publishers.
3. Knašas, A. B. (2003). Intelektinė nuosavybė organizacijos veikloje. Tiltai: KU mokslo darbai, Nr. 13. – Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
4. Knašas, A. B. (2004). Organizacija ir “trigubos spiralės” veiksniai. Tiltai: KU mokslo darbai, Nr. 3. – Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
5. Knašas, A. B. (2004). Organizacijų inovacinių strategijų kūrimo problemos. Kn. Valdymo problemos: teorija ir tendencijos. – Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
6. Koontz, H., O’Donnel, C., Weinrich, H. (1980). Management. McGraw-Hill Book Company.
7. Paryžiaus konvencija pramoninei nuosavybei saugoti. (1996). Valstybės žinios, Nr. 75.
8. Patent classifications and technology areas. Prieiga per Internetą: http://europa.eu.int/estatref/info/sdds/en/patent/patent_meth_hitech.pdf [2005].
9. Patent manual. (1994). Using patent data as science and technology indicators. OECD.
10. Robbins, S. P., Decenzo, D. A. (2004). Fundamentals of Management. Pearson Education, Inc.
11. Seilius, A. (1994). Firmos kūrimas ir valdymas. – Klaipėda: Rytas.
12. Stoner, J. A., Freeman, R. E., Gilbert, D. Jr. (1999). Vadyba. – Kaunas: Poligrafija ir informatika.
13. Vaitkevičiūtė, V. (2001). Tarptautinių žodžių žodynas. – Vilnius: Žodynas.
14. Дафт, Р. Л. (2000). Менеджмент. – Санкт-Петербург: Издательский дом “Питер”.
15. Дойль, П. (1999). Менеджмент. Стратегия и тактика. – Санкт-Петербург: Издательский дом “Питер”.
16. Мескон, Альберт, М., Хедоури, Ф. (2000). Основы менеджмента. – Москва: Издательский дом “Вильямс”.

17. Портер, М. (2000). Конкуренция. – Москва: Издательский дом “Вильямс”.
18. Роббинс, С. П., Коултер, М. (2002). Менеджмент. – Москва: Издательский дом “Вильямс”.

OBJECTS OF INDUSTRIAL PROPERTY IN STRATEGIC PLANNING

Arimantas Bronislovas Knasas

Klaipeda university

Summary

The economical reorganizations, strict competition conditions, ecological problems force countries and organizations to form the structures and means to speed up innovation cycle “science-manufacture-usage” and new products (technical decisions) and lead the “green” technology to economy. Intellectual property is traditional divided into two branches “copyright” and “industrial property. Patents become the main means at the creation of the competitive advantage for the company and achieve higher overall performance. The single purpose of strategic planning is to enable an organization to gain, as efficiently as possible, a sustainable edge over its` competitors. Strategic planning is formal analytic process or system that is designed to achieve the long-term purpose and objectives of an organization.

By analysing the literature the following conclusions are received:

1. The main types of industrial property are: (1) patents; (2) utility models; (3) industrial design; (4) trademarks, service marks; (5) indications of source or appellations of origin; (6) trade names; (7) repression of unfair competition;

2. In Frascati manual is defined the next science and technology indicators: (1) patent statistics; (2) the technology balance of payments (TBP); (3) Bibliometrics; (4) high-technology products and industries; (5) innovation statistics; (6) human resources for science and technology (HRST); (7) information society and indicators;

3. A patent document is a rich source of information, containing specific technical detail. A large volume of published patent documents is available from databases throughout the world. This makes patents one of the largest information sources (about 34 million patent documents) for tracking innovative activities. The technical content of the patent document is organised and indexed using patent classifications.

4. Now purposes and the tasks of organization should capture not only financial purposes and tasks. The estimation of activity in organizations of the economy, based on knowledge, should include parameters of balanced scorecard and intellectual capital.

5. Management of every organization needs to analyse its` environment (to identify opportunities and threats) and organization`s resources (to identify strengths and weakness). It is offered to include the analysis of objects of the industrial property in process of strategic planning. The analysis of the advanced scientific information will allow to form innovative strategy and to provide competitive ability.

6. The organization, when arise idea or has the task to modernize the goods (technical decisions) should carry out patent-conjunctural-ecological investigations.

7. The data of patent research can be used for value engineering analysis.

Planning, strategic planning, objects of industrial property, patent-conjunctural-ecological investigations.